
Treffsikker fosterdiagnostikk gir nye etiske spørsmål

KOMMENTAR

OLE FRITHJOF NORHEIM

ole.norheim@uib.no

Ole Frithjof Norheim er leder i Bioteknologirådet.

PETTER FROST

Ingen av forfatterne har oppgitt noen interessekonflikter.

Ida Wiig Sørensen og kollegaer skriver fint om NIPT-basert trisomitesting [\(1\)](#) og forklarer spesielt godt hvordan testen prediktive verdier avhenger av tilstandenes hyppighet. Kronikken tar utgangspunkt i det som er dagens praksis: screening for trisomi 13, 18 og 21. En eventuell fremtidig utvidelse av NIPT-basert screening, skriver de, vil kreve nye godkjenningsvedtak.

Å utvide screeningtilbudet kan gjøres på to måter: å undersøke flere gravide, og å teste for flere tilstander. Det første har allerede skjedd, og det at NIPT nå er tilgjengelig for alle gravide som selv ønsker det er en viktig prinsipiell utvidelse av screeningen. Å teste for flere tilstander enn de tre trisomiene er allerede vanlig i våre naboland, da NIPT kan brukes til å screene foster for flere kromosom-aneuploidier, mikrodelesjoner og en lang rekke monogene sykdommer (se for eksempel [\(2\)](#)). Vi bør derfor allerede starte debatten om hvordan vi eventuelt skal utvide screeningtilbudet i Norge ettersom teknologien utvikles og NIPT-baserte tester blir stadig mer treffsikre. Hva skal vi teste for, hvem skal testes og hvem skal betale?

Med uttalelsen Fremtidens genetiske fosterdiagnostikk [\(3\)](#) ønsker Bioteknologirådet å legge til rette for en bred debatt om viktige etiske og samfunnsmessige problemstillinger rundt fremtidens genetiske fosterdiagnostikk. Hva det skal kunne testes for, hvem som skal få tilgang og hvem som skal betale er viktige spørsmål som ikke bare vil kreve nye godkjenningsvedtak – men også en grundig diskusjon som favner om de ulike verdiene, hensynene og uenigheten som er til stede i samfunnet.

LITTERATUR

1. Sørensen IW, Glad R, Houge G et al. Mer treffsikker fosterdiagnostikk. Tidsskr Nor Legeforen 2021; 141. doi: 10.4045/tidsskr.21.0424. [PubMed] [CrossRef]
2. NIPD Genetics. <https://nipd.com/products/prenatal/veragene-patients/> Lest 7.10.2021.
3. Bioteknologirådet. Uttalelse: Fremtidens genetiske fosterdiagnostikk. <https://www.bioteknologiradet.no/filarkiv/2021/07/2021-07-08-Fremtidens-genetiske-fosterdiagnostikk.pdf> Lest 7.10.2021.

Publisert: 8. november 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.0735
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 19. juni 2026.